

ՀՀ ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 40/1

13 հոկտեմբերի 2015 թ.

Քննարկվեց «Մերկուրի» ԱԿ ներկայացուցչի 11.09.2015 թ-ի բողոքը ՀՀ ՖՆ Կապանի ՏՀՏ թիվ 14.08.2015 թ-ի 258/2015 արձանագրության դեմ:

«Մերկուրի» ԱԿ բողոքում բերված փաստարկները.

2015թ. օգոստոսին «Մերկուրի» արտադրական կոսպերատիվը ստացել է ՀՀ ՖՆ Կապանի ՏՀՏ թիվ 258/2015 արձանագրությունը (այսուհետ նաև Արձանագրություն), որի 1-ին կետում նշված է, որ համաձայն «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի «Մերկուրի» ԱԿ-ն չի կարող հանդիսանալ շրջանառության հարկ վճառող: Օրենքի համաձայն «Շրջանառության հարկ վճառողներ չեն կարող համարվել առևտրային կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը, նոտարները, եթե առևտրային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի 20 տոկոս և ավելի փայաբաժինը պատկանում է ՀՀ այլ ռեզիդենտ հանդիսացող առևտրային կազմակերպությանը կամ անհատ ձեռնարկատեր կամ նոտար հանդիսացող ֆիզիկական անձին:

Արձանագրության համաձայն «Մերկուրի» ԱԿ-ն 2013թ-ի, 2014 թ-ի և 2015 թ-ի առաջին և երկրորդ եռամսյակների համար ներկայացրել է շրջանառության հարկի հաշվարկներ՝ շահութահարկի և ԱԱՀ-ի հաշվարկների փոխարեն:

Արձանագրության հետ «Մերկուրի» ԱԿ-ն համաձայն է մասամբ: Մասնավորապես, համաձայն չէ 2013 թ-ի և 2014 թ-ի հաշվետվությունները ԱԱՀ-ի մասին օրենքով սահմանված կարգին համապատասխանեցնելու հետ:

2013 թ-ի և 2014 թ-ի հաշվետվությունները ԱԱՀ-ի մասին օրենքով սահմանված կարգին համապատասխանեցնելը իրավական չէ, այսինքն՝ հակասում է «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի բ) ենթակետին, քանի որ 2013 թ-ի հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նշված օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի բ) ենթակետը սահմանում է՝ առևտրային կազմակերպության կանոնադրական (բաժնետեղակալ) կապիտալի 20 տոկոս և ավելի փայաբաժինը (բաժնետոմսը, բաժնեմասը) պարկանում է այն անձին որին միաժամանակ պատկանում է Հայաստանի Հանրապետության այլ ռեզիդենտ հանդիսացող առևտրային կազմակերպության կանոնադրական (բաժնետեղակալ) կապիտալի 20 տոկոս և ավելի փայաբաժինը (բաժնետոմսը, բաժնեմասը):

Իսկ 2014 թ-ի հոկտեմբերի 1-ին թիվ 128-Ն ՀՕ-ի «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին 1-ին հոդվածի «Շրջանառության հարկի մասին ՀՀ 2012 թվականի դեկտեմբերի 19-ի ՀՕ-236-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք)» 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի «բ» ենթակետի բովանդակությունը շարադրված է հետևյալ կերպ՝ ... առևտրային կազմակերպության կանոնադրական (բաժնետեղակալ) կապիտալի 20 տոկոս և ավելի փայաբաժինը (բաժնետոմսը, բաժնեմասը) պարկանում է անհատ ձեռնարկատեր չհանդիսացող այն ֆիզիկական անձի, որին միաժամանակ պատկանում է Հայաստանի Հանրապետության այլ ռեզիդենտ հանդիսացող առևտրային կազմակերպության կանոնադրական (բաժնետեղակալ) կապիտալի 20 տոկոս և ավելի փայաբաժինը (բաժնետոմսը, բաժնեմասը):

Այսպիսով, 2014 թ-ի հոկտեմբերի 1-ին թիվ 128-Ն ՀՕ-ի «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին 1-ին հոդվածի, «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ 2012 թ-ի դեկտեմբերի 19-ի ՀՕ-238-Ն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի բ) ենթակետում է հստակ նշված է, թե ովքեր շրջանառության հարկ կճարողներն չեն կարող համարվել, քանի որ «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ 2012 թ-ի դեկտեմբերի 19-ի ՀՕ-236-Ն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի բ) ենթակետը սահմանում է՝ առևտրային կազմակերպության կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի 20 առկուս և ավելի փայաբաժինը (բաժնետոմսը, բաժնեմասը) պատկանում է այն անձին, որին միաժամանակ պատկանում է Հայաստանի Հանրապետության այլ ռեզիդենտ հանդիսացող առևտրային կազմակերպության կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի 20 տոկոս և ավելի փայաբաժինը (բաժնետոմսը, բաժնեմասը):

Փաստորեն, «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ 2012 թ-ի դեկտեմբերի 19-ի ՀՕ-236-Ն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի բ) ենթակետի համաձայն կոոպերատիվը պարտավոր չէ 2013 թ-ի և 2014 թ-ի հաշվետվությունները համապատասխանեցնել ԱԱՀ-ի օրենքով սահմանված կարգին, քանի որ 2014 թ-ի հոկտեմբերի 1-ին թիվ 128-Ն ՀՕ «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին 1-ին հոդվածի համաձայն «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ 2012 թ-ի դեկտեմբերի 19-ի ՀՕ-236-Ն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի բ) ենթակետը փոփոխվել և հստակեցվել է, որը կիրառելի է կոոպերատիվի համար:

Վերոգրյալ պահանջով 31.08.2015 թ-ի Ե-15/115 գրությամբ կոոպերատիվը դիմել է Կապանի ՏՀՏ, խնդրելով Արձանագրությունը մասնակի 2013 թ-ի և 2014 թ-ի հաշվետվությունների փոփոխելու վերաբերյալ չեղյալ համարել և միաժամանակ պարզաբանել վերոգրյալ իրավանորմերի բովանդակության իրավական տարբերության և իրավական հետևանքները, սակայն 02.09.2015 թ-ի թիվ 3/877 գրությամբ տրվել է պատասխան, որը կոոպերատիվին չի բավարարել:

Լրացուցիչ տեղեկացվում է, որ «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի (ընդունված 19.12.2012 թ-ին) 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի վերաբերյալ 22.11.2013 թ-ին պարզաբանում է տրվել ՀՀ Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի կողմից:

Վերոգրյալի հիման վրա և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76 հոդվածներով կոոպերատիվը խնդրում Արձանագրությունը մասնակի 2013 թ-ի և 2014 թ-ի հաշվետվությունների փոփոխելու մասով չեղյալ ճանաչել:

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ՖՆ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ 2015 թ-ի օգոստոսի 14-ին կազմվել է ՀՀ ՖՆ Կապանի ՏՀՏ թիվ 258/2015 արձանագրությունը, որի 1-ին կետում մասնավորապես նշված է, որ համաձայն «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի «Մերկուրի» ԱԿ-ն չի կարող հանդիսանալ շրջանառության հարկ վճառող: Օրենքի նշված դրույթի համաձայն «Շրջանառության հարկ վճառողներ չեն կարող համարվել առևտրային կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը, նոտարները, եթե առևտրային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի 20

տոկոս և ավելի փայաբաժինը պատկանում է ՀՀ այլ ռեզիդենտ հանդիսացող առևտրային կազմակերպությանը կամ անհատ ձեռնարկատեր կամ նոտար հանդիսացող ֆիզիկական անձին:

Արձանագրության համաձայն «Մերկուրի» ԱԿ-ն 2013 թ-ի, 2014 թ-ի և 2015 թ-ի առաջին և երկրորդ եռամսյակների համար շահութահարկի և ԱԱՀ-ի հաշվարկների փոխարեն ներկայացրել է շրջանառության հարկի հաշվարկներ:

Վերոգրյալ եզրահանգման համար հիմք է հանդիսացել այն հանգամանքը, որ «Մերկուրի» ԱԿ կանոնադրական կապիտալի 30%-ը պատկանում է անհատ ձեռնարկատեր Լուսիկ Սարգսյանին:

Հարկ է նշել, որ «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի ա) ենթակետով հստակ սահմանված է, որ շրջանառության հարկ վճարողներ չեն կարող համարվել առևտրային կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը, նոտարները, եթե առևտրային կազմակերպության կանոնադրական (բաժնետիր) կապիտալի 20 տոկոս և ավելի փայաբաժինը (բաժնետոմսը, բաժնետմասը) պատկանում է Հայաստանի Հանրապետության այլ ռեզիդենտ հանդիսացող առևտրային կազմակերպությանը կամ անհատ ձեռնարկատեր կամ նոտար հանդիսացող ֆիզիկական անձին:

«Մերկուրի» ԱԿ ներկայացուցիչը հայտարարեց, որ «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետը ունի մի քանի ենթակետեր, իսկ Արձանագրությունում նշված չէ, թե կոնկրետ որ ենթակետի դրույթներն են խախտվել:

Այս կապակցությամբ հարկ է նշել, որ թեև Արձանագրությունում նշված չէ, թե «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի կոնկրետ ենթակետը, սակայն ակնհայտ է, որ Արձանագրությունում կատարված մեջներումն ընթերցելիս կարելի է համոզվել, որ այն բացառապես վերաբերվում է «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետի ա) ենթակետին: Ընդ որում, այդ մասին «Մերկուրի» ԱԿ-ին տեղեկացվել է նաև ՀՀ ՖՆ Կապանի SCS 02.09.2015 թ-ի թիվ 3/877 գրությամբ:

Ելնելով վերոգրյալից և հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ «Մերկուրի» ԱԿ կանոնադրական կապիտալի 30%-ը 2013 թ-ի, 2014 թ-ի և 2015 թ-ի առաջին և երկրորդ եռամսյակներում պատկանել է անհատ ձեռնարկատեր Լուսիկ Սարգսյանին, հետևապես նշված ժամանակահատվածում «Մերկուրի» ԱԿ-ն չէր կարող հանդիսանալ շրջանառության հարկ վճարող: Այսինքն, «Մերկուրի» ԱԿ-ն իր գործունեությունն պետք է ծավալեր ոչ թե շրջանառության հարկի դաշտում, այլ՝ ընդհանուր հարկման դաշտում:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

ՀՀ ՖՆ Կապանի SCS 14.08.2015 թ-ի թիվ 258/2015 արձանագրությունը թողնել անփոփոխ, իսկ բողոքը՝ մերժել:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ